

на 2,8%. Також слід зауважити, що експорт сфери послуг зазнає значного зросту, адже дуже поширені торгівля, туризм, транспорт та інші [2].

Звичайно, не обійшлося без так званих «провалів», які відобразились на економіці країни значною мірою. На кінець 2017 року та на початку 2018 року торговельний баланс зазнав негативних значень: порушилась симетрія у зовнішній торгівлі, недостатній вплив на органи державної влади за відстоювання інтересів населення, невідповідність товарів стандартам. Банківська галузь зазнавала витрат, адже відбувалась тенденція на зменшення їх кількості, проблем із кредиторами ставало все більше, але панувала проблема з доступом до фінансових ресурсів. Поширювалось інфляційне питання [3].

Погіршення економічного стану країни безпосередньо відобразилось на сфері послуг, адже попит на готельно-ресторанний бізнес, рекламні компанії зменшився. Туризм зараз зосереджений тільки на західній Україні через сутички України з Росією за Крим. Помітного поштовху в розвитку досягла галузь телекомунікацій, а особливо мобільний зв'язок. Перспектива росту затребуваності викликана тим, що українська сфера зв'язку впроваджується у світову співпрацю [4]. Держава отримує величезний прибуток за дані послуги, адже ними користується все населення: починаючи з дітей та закінчуючи літніми людьми. Існування та стан сфери послуг на 70% залежить від виробничої сфери та всього на 30% – від домогосподарств. Нестабільний курс валюти, інфляція, нестача іноземних вкладень в економіку, злочинність, хабарництво, наявність бюрократії заважають індустрії послуг показати себе в повній мірі, а лише затримують її прогрес. Невідповідність якості надання послуг очікуванням клієнтів зменшує попит на користування цією сферою.

Література:

1. Бурменко Т.Д., Даниленко Н.Н., Туренко Т.А. Сфера услуг: экономика: учебное пособие. М.: КНОРУС, 2008. 328 с.
2. Моргулець О.Б. Менеджмент у сфері послуг. К.: Центр навчальної літератури, 2012. 384 с.
3. Шапірян О.В. Маркетинг послуг: навчальний посібник. К.: «Кондор», 2008. 250 с.
4. Мочерний С.В., Довженко М.В. Економічна теорія: підручник. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 856 с.

МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО ПРОГРАМУВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Сопельник В.О., Тихонюк Д.А.

*Науковий керівник: Дмитрієв І.А., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Ключовими категоріями програмно-цільового управління, що набули широкого поширення у вітчизняній та світовій практиці, є «програма» і «ціль».

На думку Л. Гітельмана, програма – це сукупність проектів або заходів, об'єднаних спільними цілями, концепцією, ресурсами [1, с. 488].

Автори економічного словника трактують програму як сукупність взаємопов'язаних заходів, план дій, спрямований на досягнення єдиної мети, вирішення однієї проблеми [2, с. 265].

Пізніше в науковому дослідженні програма визначається як сукупність намічених дій, операцій, процедур, що підлягають послідовному виконанню і пов'язані спільністю вирішуваної проблеми, завдання, а також інформації про ці дії. Тим часом як ціль як універсальне поняття означає уявний, очікуваний, намічений результат спрямованих дій. У той же час ціль є мотивом здійснення діяльності та засобом інтеграції окремих дій, що складають діяльність, в єдину цілісну систему [3, с. 6].

Програмно-цільове планування й управління є одним із видів планування та управління, в основі котрого лежить орієнтація на досягнення поставлених цілей. Програмно-цільове планування побудоване за логічною схемою «цілі – шляхи – способи – засоби» [2, с. 265].

Програмно-цільовий метод має, з одного боку, низку переваг порівняно з іншими методами державного регулювання, а з іншого боку – особливостей застосування (зокрема, принципів та закономірностей), виявлення та врахування котрих є необхідним для успішного практичного впровадження державного програмування розвитку туризму (рис. 1).

Узагальнення вітчизняного і зарубіжного досвіду дозволило виділити й універсальні елементи типової державної цільової програми:

- характеристика проблеми та обґрунтування необхідності розроблення програми;
- мета, завдання програми, напрями, заходи та терміни їх реалізації;
- бажані результати реалізації програми;
- критерії ефективності програми в цілому, окремих її напрямів та конкретних заходів;
- фінансування програми;
- ієрархічна структура реалізації програми: керівники, виконавці та співвиконавці програми;
- відповідальність керівників та виконавців за невиконання або неналежне виконання програми.

Література:

1. Гительман Л.Д. Преобразующий менеджмент. М.: Дело, 1999. 496 с.
2. Райзберг Б.А., Лозовский Л.Ш., Стародубцева Е.Б. Современный экономический словарь. М.: ИНФРА–М, 1999. 479 с.
3. Райзберг Б.А., Лобко А.Г. Программно-целевое планирование в управлении. М.: ИНФРА–М, 2002. 428 с.

Рисунок 1 – Принципи та закономірності державного програмування розвитку туризму (складено авторами)